

Time: One Hour

Max. Marks: 40

Instructions

Solve any 40 questions

- 1 लोकसाहित्य हा पारंपारिक शब्द _____ या इंग्रजी शब्दासाठी वापरण्यात येतो.
(A) FOKLORE (B) FOLKORE (C) LORE (D) FALKLORE
- 2 लोकसाहित्याला मराठीत प्रा.प्रतिष्ठा मिळवून देण्याचे प्रथम कार्य _____ यांनी केले
(A) शं.गो.राते (B) म. दत्तो वामन पोतदार (C) वि.का. राजवाडे (D) ना. गो.चापेकर
- 3 लोकसाहित्याविषयी सौद्धातिक करण्यासाठी लोकसाहित्याची रूपरेखा हा ग्रंथ _____ यांनी लिहिला.
(A) दुर्गा भागवत (B) द.वा.पोतदार (C) वि.का.राजवाडे (D) प्रभाकर मांडे
- 4 FLOKLORE हा शब्द सर्वप्रथम विलीअम जॉम्स यांनी _____ साली प्रथम वापरला.
(A) १९४६ (B) १८४६ (C) १९४८ (D) १९४७
- 5 लोकसाहित्य किंवा लैकिक ज्ञान FOLKLORE हे मानवाचे _____ घेतलेल्या अनुभवाचे आणि शिक्षणाचे साररूप असते.
(A) युगानुगुणे (B) एका वर्षात (C) पुस्तकातून (D) धर्मग्रंथातून
- 6 लोकसाहित्य हे एका पिढीकडून दुसऱ्या पिढीकडे _____ होते.
(A) संक्रमित (B) लिखित (C) प्रसारित (D) नष्ट
- 7 लोकसाहित्य हे _____ स्वरूपात असते.
(A) लिखित व मौखिक (B) अलिखित व मौखिक (C) लिखित व पुस्तकातून (D) लिखित व धर्मग्रंथातून
- 8 लोकसाहित्य हे कला वाङ्मय यांचे _____ असते
(A) नामकरण (B) रचनातंत्र (C) स्त्रोत (D) लोकमानस
- 9 लोकसाहित्याची निर्मिती _____ यांनी केली आहे.
(A) प्राचीन काळातील मानवाने (B) मध्ययुगीन मानवाने (C) आधुनिक काळातील मानवाने (D) आदिमानव निर्मित
- 10 लोकसाहित्याची निर्मिती जरी एका व्यक्तीने केली तरी त्याला _____ स्वरूप प्राप्त होते.
(A) समूहाच्या निर्मितीचे (B) एका साहित्यिकाचे (C) संपादनाचे (D) लिखित
- 11 लोकसाहित्य हे लोकसमुहाच्या _____ निर्माण झालेले असते.
(A) विचारविनिमयातून (B) तत्त्वचिंतनातून (C) प्रतिमेतून (D) भ्रमातून किंवा आभाससृष्टीतून
- 12 लोकसाहित्याचे संपादन विकसन आणि एका पिढीतून दुसऱ्या पिढीपर्यंतचे संक्रमण _____ होत असते.
(A) स्वाभाविक व सहजपणे (B) लिखित आणि पुस्तकातून (C) परंपरेने आणि धार्मिक ग्रंथ सणातून (D) व्याख्याने आणि उध्बोधनातून
- 13 एका पिढीकडून दुसऱ्या पिढीकडे रूढी परंपरा, सण, उत्सव यांच्या रूपाने सहज अलिखित व मौखिक रूपात जे हस्तांतरित होते त्यास _____ असे म्हणतात.
(A) परंपरा (B) सण (C) लोकसाहित्य (D) साहित्य
- 14 पारंपारिक लोकजीवनात शब्दबद्ध, बोललेल्या किंवा गायलेल्या स्वरूपाच्या अविस्काराचा समावेश _____ यात केला जातो.
(A) भौतिक संस्कृती (B) मौखिक अविस्कार (C) लोकरूढी, विधी समजुती (D) प्रयोगसिद्धी लोककला
- 15 यांत्रिकीकरणपूर्वी लोकजीवनात जे विशेष प्रचलित होते आणि अजूनही परंपरेने चालत आलेली वस्तुरूप संस्कृती यांचा समावेश _____ मध्ये होतो.
(A) मौखिक अविस्कार (B) लोकरूढी, विधी समजुती (C) भौतिक संस्कृती (D) प्रयोगसिद्धी
- 16 कुटुंबात किंवा समाजात रूढी समजुती किंवा लोकभ्रम असतात त्यांचा समावेश लोकसाहित्याचा _____ विभागात केला जातो.
(A) लोकरूढी, विधीसमजुती (B) प्रयोगसिद्ध लोककला (C) मौखिक अविस्कार (D) भौतिक संस्कृती
- 17
(A) (B) (C) (D)
- 18
(A) (B) (C) (D)
- 19
(A) (B) (C) (D)
- 20
(A) (B) (C) (D)
- 21
(A) (B) (C) (D)
- 22
(A) (B) (C) (D)
- 23
(A) (B) (C) (D)
- 24
(A) (B) (C) (D)
- 25
(A) (B) (C) (D)
- 26 समाजाच्या देवाविषयी ज्या मौखिक कथा एका पिढीकडून दुसऱ्या पिढीकडे संक्रमित होतात त्यास _____ कथा म्हटले जाते.
(A) उत्पत्तीकरण (B) दैवतकथा (C) अद्भुतकथा (D) दंतकथा

- 27 _____ ही परभाषिक संज्ञा एखाद्या ऐतिहासिक घटनेची स्मृती किंवा ऐतिहासिक आख्यायीकासाठी वापरतात.
- (A) दैवतकथा (B) व्रतकथा (C) गीतकथा (D) दंतकथा
- 28 जात्यावरची गाणी, कांडनाची गाणी, इत्यादी गीते लोकसाहित्य _____ प्रकारात येतात.
- (A) भ्रमगाीते (B) स्त्रीयांची भ्रमगाीते (C) पुरुषांची गीते (D) विधीगीते
- 29 देवदेवताविषयी निरनिराळ्या भगतांनी तसेच अन्य स्त्री-पुरुषांनी व्यक्तिगत किंवा सामूहिकरीत्या म्हटलेल्या गीतांना _____ असे म्हणतात.
- (A) दैवतकथा (B) उपासनागीते (C) विधीगीते (D) जात्यावरची गाणी
- 30 खालीलपैकी _____ हा लोककथागीताचा प्रकार आहे.
- (A) पोतराज (B) पंचमीची गाणी (C) पोवाडा (D) जात्यावरची गाणी
- 31 लोककथागीताच्या _____ लक्षणाचा सर्व अभ्यासकांनी निर्देश केला आहे
- (A) पुनरावृत्ती (B) गायन (C) आरोह-अवरोह (D) यमक
- 32 गीतांच्या माध्यमातून सांगितलेल्या कथेस _____ म्हणतात
- (A) लोकगीत (B) लोक कथागीत (C) लोकनाट्य (D) पोवाडा
- 33 भारतात राजांना अगदी सक्तीचे त्यांची स्तुतीस्त्रोत्रे गाऊन उठविणाऱ्या लोकगायकास _____ म्हणत
- (A) सुत (B) मागध (C) बंदी (D) वैतालिक
- 34 दशावतार या कलाप्रकाराचे लोकसाहित्याच्या _____ प्रकारामध्ये वर्गीकरण केला जातो
- (A) लोककथा (B) लोकगीत (C) लोककथागीत (D) प्रयोगसिद्ध लोककला
- 35 निरनिराळ्या देवदेवतांच्या उत्सवप्रसंगी लोकगायकांनी लोंगे आणून नाटकाच्या प्रवेशप्रमाणे खेळ करण्याची पद्धत म्हणजे _____ होय.
- (A) पोवाडा (B) भारुड (C) ललित (D) गोंधळ
- 36 _____ लोकनाच्या प्रकार हा एक प्रबोधनपर सादरीकरण म्हणून प्रसिद्ध आहे.
- (A) पोवाडा (B) भारुड (C) ललित (D) गोंधळ
- 37 धनगर समाजाच्या उपसनाविधीत विरोला देवाचे जागरण म्हणून _____ विधी केला जातो.
- (A) हुईक (B) मतनजोगी (C) जागरण (D) सुसरान
- 38 शाहिरी परंपरेतील _____ प्रकार हा लोकसाहित्यातील कथनपर गीतप्रकार युग्ध्वर्णन आणि युद्धात मिळालेल्या यशाचे जयगान गातो.
- (A) कीर्तन (B) लावणी (C) पोवाडा (D) बोहाडा
- 39 मराठी लोकसंस्कृती आदिवासी जमातीमध्ये _____ हा लोकनृत्याचा प्रकार प्रचलित आहे.
- (A) दंडार (B) बोहाडा (C) डहाक (D) भराड
- 40 दैवतकथा या आदिमानवाची श्रद्धास्थाने दर्शवितात श्रद्धा वाढवितात, नितीमुल्य प्रस्थापना करतात व दैनंदिन जीवनाला दिशा देण्याचे कार्य विधी आणि विध्यंगभूत दैवतकथा यांच्याकडून घडते असा अभ्यास _____ पद्धतीमध्ये केला जातो.
- (A) ध्येयनिष्ठ पद्धती (B) कार्यान्वयी पद्धती (C) संदर्भान्वयी पद्धती (D) रचनानुसारी पद्धती
- 41 लोकसाहित्यामधून किंवा राष्ट्रातील लोकगीतांमधून राष्ट्रीय अस्मितेचा अविष्कार होतो या दृष्टीने युरोपातील अनेक देशांतील अभ्यासकांनी अभ्यास करताना _____ पद्धतीचा वापर केला.
- (A) ध्येयनिष्ठ (B) कार्यान्वयी पद्धती (C) संदर्भान्वयी पद्धती (D) रचनानुसारी पद्धती
- 42 लोकसाहित्य ही परंपरेने चालत आलेली एका विशिष्ट वेळी विशिष्ट संदर्भात घडणारी घटना असते अशी भूमिका _____ अभ्यासपद्धतीच्या मुळाशी आहे.
- (A) संदर्भान्वयी (B) ध्येयनिष्ठ (C) रचनानुसार (D) भौतिक अविष्कार सूत्र
- 43 भौतिक अविष्कार सूत्र पद्धतीनुसार अभ्यास करणारे अभ्यासक लोकसाहित्यातील _____ लोकवाड्यावर भर देतात
- (A) रूढी, विधी, परंपरा (B) शब्दबद्ध (C) वस्तुरुपातील भौतिक संस्कृतीवर (D) मानवी संस्कृती
- 44 लोकसाहित्याच्या अभ्यासाची आंतरसांस्कृतिक अभ्यास पद्धती ही _____ संप्रदायाची एक अभ्यासशाखा आहे.
- (A) भाषाशास्त्रीय संप्रदाय (B) अवशेशवादी संप्रदाय (C) मानसशास्त्रीय संप्रदाय (D) मानवशास्त्रीय संप्रदाय
- 45 मानववंशशास्त्रीय एक शाखा सांस्कृतिक मानववंशशास्त्र याच्याशी _____ विशेष संबंध असतो.
- (A) लोकसाहित्याचा (B) इतिहासाचा (C) मानसशास्त्राचा (D) समाजशास्त्राचा
- 46 लोकसाहित्य हे भाषेच्या प्राचीन रूपापर्यंत जाण्याचा एक महत्त्वपूर्ण आधार असते. त्यांत शब्दवैभव, उच्चारवैभव आणि अर्थवैभव असते म्हणून _____ शास्त्र लोकसाहित्याचा अभ्यास करते.
- (A) मानसशास्त्र (B) मानववंशशास्त्र (C) समाजशास्त्र (D) भाषाशास्त्र
- 47 लोकसाहित्य हे _____ निर्मिती असते असे मानसशास्त्रज्ञ मानतात.
- (A) व्यक्तीची (B) समुहमानसाची (C) आदिवासीची (D) शहरवासीयांनी
- 48 Folklore या इंग्रजी शब्दातील Lore या शब्दाचा अर्थ _____ होतो.
- (A) लोक (B) साहित्य (C) भौतिक (D) भौतिक
- 49 लोकसंस्कृतीचे उपासक हा ग्रंथ _____ यांनी लिहिला आहे.
- (A) प्रभाकर मांडे (B) स. वि. ठेरे (C) व्यवहारे (D) दुर्गा भागवत
- 50 गोंधळ हा लोकनाट्यप्रकार _____ ची उपासना आहे.
- (A) देवीची (B) कृष्णाची (C) भौराबाची (D) विरोबा